

עודכן ב- 06/02/2007 04:42

השנה של קרנות הפנסיה

הקרנות צומחות בהיקפים מרשימים - כ-22% ב-2006. מקפת צמחה ב-16.3% בעוד מבטחים החדשה צמחה ב-11.2%. גם בתשואות המנצחת בין הקרנות הגדולות היא מקפת החדשה

מאת ליאור רבינוביץ'

המאבק על התשואות ב-2006 בין קרנות הפנסיה החדשות הגדולות בישראל הסתיים בניצחונה של קרן הפנסיה מקפת החדשה, שהשיגה תשואה של 7.38% מיטבית-עתודות, קרן הפנסיה של חברת כלל השיגה תשואה של 6.54% בעוד מבטחים החדשה, קרן הפנסיה הגדולה בישראל, הגיעה שלישית בין הקרנות הגדולות עם תשואה של 6.51% ב-2006.

ההפרש בתשואות של קרנות הפנסיה נראה לא גדול, וזה גם נכון אם מדובר בשנה אחת. ואולם אם הפרש התשואות נשמר כזה במשך 20 שנה, למשל, הפער בפנסיה של חוסך במקפת לחוסך במבטחים יכול להגיע בקלות ל-100 אלף שקל.

עם זאת, החלטה על קרן פנסיה חדשה אינה יכולה להסתמך רק על השוואת התשואות, אפילו לפרק זמן של כמה שנים. קרן פנסיה היא חיסכון לטווח ארוך ואינה קרן נאמנות שמיועדת לחיסכון הטווח הקצר. החלטה של חוסך על בחירת קרן פנסיה חייבת להביא בחשבון את ההטבות שהוא מקבל מכל גוף (בעיקר הנחה בדמי הניהול וכיסויים ביטוחיים נוספים). לא פחות חשוב: בחירה על קרן פנסיה חייבת להביא בחשבון את הסיכון שבו מנוהלות השקעותיה של קרן הפנסיה.

המדד שאותו מפרסם משרד האוצר הוא סטיית התקן על פני שלוש שנות השקעה. המשמעות: ככל ש"הקפיצות" של גרף התשואות על ההשקעות יותר תנודתי, כך ההשקעות מנוהלות ברמת סיכון גבוהה יותר. בדיקת מדד סטיית התקן - הסיכון, מגלה כי מבטחים החדשה מובילה בין קרנות הפנסיה הגדולות עם סטיית תקן של 0.51 בעוד מקפת החדשה מציגה סיכון גבוה ב-27% מהסיכון של מבטחים עם סטיית תקן של 0.65. משמעות המספרים האלה: השקעות מבטחים החדשה יציבות בכ-25% יותר מאשר השקעות מקפת החדשה.

בקרנות הבינוניות הראל מובילה עם 7.63%

בחרנו להציב את הגבול בין קרנות גדולות לבינוניות בנכסים מנוהלים של חמישה מיליארד שקל.

בין הקרנות שמחזיקות בנכסים בסדר גודל בינוני (פחות מחמישה מיליארד שקל ויותר מ-500 מיליון שקל) מובילה קרן הראל פנסיה עם תשואה של 7.63%, בעוד הפניקס מזנבת בה עם 7.6%. קרן הפנסיה העצמאית גלעד רווחית הציגה תשואה דלה - 4.87% בלבד, אמנם ברמת הסיכון נמוכה יחסית - 0.44 בלבד. לטענת מנהלי הקרן, סטיית התקן הנמוכה מוכיחה את הסולידיות בניהול ההשקעות של קרן הפנסיה.

בין הקרנות הקטנות מובילה קרן הלמן אלדובי (שלה נכסים בסך 18.3 מיליון שקל בלבד) עם תשואה של 12.32%. הבאה האחריה היא קרן הפנסיה של אקסלנס עם תשואה מצטברת של 8.88%. קרן הלמן אלדובי - כמו קרנות קטנות אחרות - אינה יכולה להיחשב בשלב זה לקרן פנסיה במובן העמוק של המלה, בגלל הסיכון הגדול. התיק האפסי שהן

מנהלות יוצר את החשש שמוות של עמית אחד או כמה יגרע שיעור עצום מאחזקות הקרן על חשבון העמיתים החיים.

באותו אופן יש לשקול גם השקעות בקרנות הפנסיה הקטנות האחרות - מיטב, אקלסנס, מגן זהב. התשואות של מגן זהב ב-2006 למשל, מציגות בדיוק את הדילמה הזו - מגן זהב שמנהלת רק 176 מיליון שקל הציגה תשואה של 3.35%. המדובר בתשואה הנמוכה ביותר מבין קרנות הפנסיה וזו תוצאה של מותם של שני עמיתים צעירים במלחמת לבנון. הקרנות הגדולות חשופות לקטסטרופות, אבל מות כמה עמיתים לא ישפיעו על נכסי הקרן.

2006 היתה שנה חזקה בצבירה לקרנות הפנסיה החדשות. הצמיחה בנכסי הקרנות היתה מדהימה: בסוף 2006 היתה הצבירה הכוללת על 37.4 מיליארד שקל, כ-22% יותר מאשר בסוף 2005. שיעור דומה של צמיחה נרשם בכל השנים האחרונות: ב-2002 היו נכסי הקרנות החדשות 14.3 מיליארד שקל.

צלילה פנימה אל זרמי הצבירה של קרנות הפנסיה החדשות מלמדת כי קרנות הפנסיה הבינוניות צומחות בהיקפים מרשימים - כ-22%. ואולם מעניינת יותר מקפת החדשה, קרן הפנסיה השנייה בגודלה בישראל, שצמחה ב-2006 בהיקף של 16.3% בעוד המתחרה החזקה מבטחים החדשה צמחה בהיקף של 11.2%.

ב-2006 התחזקה המגמה של מעבר מבוטחים בין קרנות: למקפת החדשה יש "עודף מסחרי" של 10 מיליון שקל, תוצאה של העברת כספי עמיתים אליה מקרנות חדשות. למבטחים החדשה יש "גירעון מסחרי" של 152 מיליון שקל ב-2006.

הצבירה בקרנות הפנסיה החדשות בשנים האחרונות היא כמובן צמיחה טבעית של התיק, בכפוף לתשואות של שוק הון חיובי בארבע השנים האחרונות. ואולם היא גם תוצאה של הלך רוח חיובי שתומך בקרנות הפנסיה החדשות לעומת צבירה בפוליסות מנהלים קצבתיים. שני ערוצי החיסכון האלה מתחרים ומציגים פתרונות שונים לחיסכון לקראת הפנסיה.

דמי הניהול הנמוכים בקרנות הפנסיה, הטבת המס העודפת - 35% לעומת 25% - מציבים מנהלי פוליסות המנהלים בבעיה אמיתית מול לקוחות חדשים שצריכים להחליט על אפיק השקעה. תקנות הניוד החופשי יחריפו את הבעיה עבור מנהלי תיקי ביטוח מנהלים בחברות הביטוח.

איך משיגים לקוחות חדשים?

המעסיקים הגדולים ממשיכים להיות הלקוחות הגדולים של קרנות הפנסיה החדשות, כפי שהיה בעבר בקרנות הפנסיה שהיו שייכות להסתדרות. מעסיקים גדולים חותמים ישירות עם קרנות חדשות, ומצליחים להשיג דמי ניהול מופחתים שהופכים את קרנות הפנסיה להשקעה משתלמת ביותר לעומת אפיקי חיסכון אחרים כמו ביטוח מנהלים.

מנהל קרנות הפנסיה החדשות רמזו בשנה האחרונה כי לא יסכימו להישאר זמן רב עם דמי הניהול הנמוכים שהשיגה חברת "חברים ומרוויחים" של ההסתדרות במשא ומתן מול קרנות הפנסיה ב-2003-2004. אמת המידה היום בעסקות מול ועדים גדולים עומדת על דמי ניהול שוטפים של 2% מתוך 6% (דמי ניהול שנגבים פעם בחודש) ודמי צבירה של 0.25% מתוך 0.5% לשנה. למעשה קרן הפנסיה לוקחת את דמי הניהול והצבירה המרביים ומחזירה בסוף השנה את ההפרש שנקבע בחוזה.

גורם נוסף שהצטרף לשיווק קרנות הפנסיה החדשות הוא מנהלי ההסדרים הפנסיוניים. מעסיקים היום לא מסתפקים בפוליסות ביטוח מנהלים לעובדיהם ודורשים שילוב של קרן פנסיה עם ביטוח מנהלים, או שילוב של קרן פנסיה עם קופת גמל וכיסוי ביטוחי שנרכש בנפרד. מבטח סיימון, סוכנות הביטוח פנסיוני הגדולה בישראל של חברת מגדל, היא דוגמה טובה לסינרגיה בין קרן פנסיה לחברה הביטוח המחזיקה בה. לדברי רונן טוב, מנהל מקפת החדשה, לסוכנות מבטח סיימון חשיבות מכרעת בגיוס עמיתים חדשים למקפ.

קרנות הפנסיה החדשות צומחות במהירות				
סטיית תקן	תשואה מצטברת ב-2006	סך נכסים במיליארדי שקלים	קרנות פנסיה חדשות	
0.65	7.38%	9.11	מקפת אישית (מגדל)	קרנות גדולות - מעל 5 מיליארד שקל
0.54	6.54%	5.58	מיטבית-עתודות (כלל)	
0.51	6.51%	17.04	מבטחים החדשה (מנורה)	
0.61	7.63%	2.19	הראל פנסיה	קרנות בינוניות - מעל 500 מיליון שקל
0.65	7.60%	0.86	הפניקס פנסיה מקיפה	
0.44	4.87%	1.37	גלעד רווחית	
-	12.32%	0.018	הלמן אלדובי קרן פנסיה מקיפה	קרנות קטנות
0.72	8.88%	0.13	אקסלנס נשואה פנסיה	
-	8.31%	0.003	מיטב פנסיה מקיפה	
0.77	7.14%	0.49	יובלים - קרן פנסיה	
0.45	5.62%	0.38	פיסנה קרן פנסיה	
0.57	3.35%	0.17	מגן זהב	
0.59	תמוצע משוקלל - 6.74%		סה"כ	

כל הזכויות שמורות, "הארץ" ©

סגור חלון